

TRGOVAČKI SUD, Rouen

Presuda od 23.II 1962.

Sté Sucres et Denrées i Sté Charles
Le Borgne c/a Zap. "Nido", Institut
Bresilien du Sucre et de l'Alcool i
osiguratelj

Jamčevno pismo u nijednom slučaju ne može se suprotstaviti primaocu - Brodar, zapovjednik broda i krcatelj solidarno odgovaraju primaocu za robu prema stanju u teretnici, ako je čista teretnica izdana u zamjenu za jamčevno pismo - Brodar se ne može pozivati na nedostatak ambalaže, ako u tom pogledu nije u teretnicu unio opasku

Prilikom ukrcaja šećera u lukama San Paolo i Santos padala je kiša, što je prouzrokovalo da su se mnoge vreće smočile. Ustanovljeno je u postupku da se šećer do broda prevozio za vrijeme kiše u otvorenim kamionima. Unatoč tome što je slabo stanje vreća bilo očito, zapovjednik je izdao čistu teretnicu i u njoj naveo da je teret primljen u "dobrom stanju i uvjetima". Primaoci - kupci robe, tuže zapovjednika, brodara i krcatelja - prodavaoca na naknadu štete.

Zapovjednik i brodar se brane da su oni izdali čistu teretnicu u zamjenu za jamčevno pismo, koje su primili od krcatelja. Dalje tvrde da je krcatelj kod toga nastupao u ime primaoca, pa da, prema tome, oni ne odgovaraju za izdavanje čiste teretnice. Osim toga dokazuju da vreće nisu odgovarale za prijevoz šećera, a da oni nisu odgovorni za slabo stanje ambalaže. Krcatelj - prodavalac nije pristupio sudu, niti se dao zastupati.

Sud je solidarno obvezao na naknadu štete zapovjednika, brodara i krcatelja. Njegovo stajalište je u bitnim crtama sljedeće:

Primaoci su, pouzdavajući se u čistu teretnicu, platili cijenu za zdravu trgovačku robu. Izdavanje čiste teretnice, unatoč očito slabom stanju robe, predstavlja sa strane zapovjednika pravu prevaru, jedan kvazi delikt stran prijevoznom poslu. Ovakav postupak obvezuje zapovjednika na naknadu štete. Teretnica nije obična prijevozna isprava, nego dokumenat koji predstavlja robu u pogledu njene težine, kvaliteta, kvantiteta i stanja. Ona služi kao sredstvo sigurnosti u prometu, i to prvenstveno između stranaka koje su udaljene jedna od druge. Bez obzira na sadržaj jamčevnog pisma, kojim se krcatelj eventualno obvezuje da će on raspraviti svoje odnose s kupcem, to pismo brodar ne može u nijednom slučaju suprotstaviti zahtjevu primaoca. I ako potrebna pomorske trgovine u nekim slučajevima uvjetuje toleriranje jamčevnih pisama, ona mogu imati pravni značaj samo između brodara i krcatelja. Brodar ne može ozbiljno iznositi da je krcatelj izdavanjem jamčevnog pisma nastupio u ime primaoca. Primalac bi

na takvo izdavanje morao pristati. Brodar, nadalje, nema prava pozivati se na slabo stanje vreća, On bi to mogao učiniti da je u teretnici naveo odgovarajuću opasku. Kako to nije učinio, zaveo je primaoca u zabludu, koji je držao da su vreće u redu. Zbog toga je brodar dužan nadoknaditi štetu koja je nastala slabim stanjem ambalaže. Budući da je i krcatelj izdavanjem jamčevnog pisma učestvovao u prevari na štetu primaoca, i on je solidarno odgovoran s brodarom i zapovjednikom.

/DMF 1962, str.294-298/

B.J.

APELACIONI SUD, Genova

Presuda od 31.XII 1959.

Ditta Benasso Lavarello e Ditta Enzo
Viale & C. c/a Agenzia Marittima V.Vanetti

Značenje izraza "upotrijebljena burad, u takvom stanju da postoji mogućnost gubitka i razbijanja" - Krcanje tereta na palubu - Dokaz o količini ukrcanog tereta

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu ulja iz Calcute do Genove. Zapovjednik je u teretnici naveo klauzulu "upotrijebljena burad, u takvom stanju da postoji mogućnost gubitka i razbijanja". Nakon iskrcaja ustanovljen je manjak tereta. Budući da brodar nije htio nadoknaditi štete, primalac je ustao tužbom. Brodar se brani da je šteta nastala zbog slabog stanja bačava, kao što to proizlazi i iz same teretnice. Tužitelj pak navodi da su bačve bile složene na palubi i da nisu bile poduzete potrebne mjere opreza, pa da je to dovelo do štete.

Sud je zauzeo slijedeće stajalište:

Treba poći od stajališta da je u teretnici navedena klauzula "upotrijebljena burad, u takvom stanju da postoji mogućnost gubitka i razbijanja". Premda upotrijebljene bačve mogu biti pogodne za prijevoz tereta, ipak u ovom slučaju treba pretpostaviti da su bile nepodesne, jer je zapovjednik citiranom klauzulom upravo ukazao na to da se radi o nepogodnoj ambalaži. Primalac bi morao dokazati da je šteta nastala krivnjom brodara ili njegovih ljudi, a dok to ne dokaže vrijedi pretpostavka da je do štete došlo zbog slabog stanja bačava. Premda je zapovjednik prilikom ukrcanja odbio primiti neke bačve koje su bile očito neispravne, ipak se iz toga ne može izvesti zaključak da su ukrcane bačve bile u dobrom stanju. Ovo tim prije što je zapovjednik pristao da odnosne bačve primi samo pod uvjetom da se ukrcaju na palubu, da bi tako spriječio oštećenje drugog tereta ako bi bačve procurile. Tužitelj je pridonio ispravu nadležnog indijskog organa iz koje proizlazi da su bačve bile ispravne. Ovaj dokaz sud nije prihvatio jer je bio sastavljen u unutrašnjosti Indije, pa je postojala mogućnost da se bačve oštete tokom trans-